

УДК 378.1

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ ВНЗ

А.П. Волівач, аспірантка

Київський національний університет технологій та дизайну

Г.І. Хімичева, д.т.н, професор

Київський національний університет технологій та дизайну

Ключові слова: ВНЗ, вища освіта, освітні послуги, управління якістю.

Сучасний стан розвитку вищої освіти нашої країни перебуває у стані реорганізації і потребує нового якісного підходу до діяльності ВНЗ. Внаслідок чого, зростають потреби ринку праці у дипломованих, висококваліфікованих, конкурентоспроможних фахівцях, визнаних в усьому світі. Виконання реформ, щодо системи управління діяльністю ВНЗ, потребує суттєвих змін, зокрема впровадження вимог міжнародних стандартів.

Закон України “Про вищу освіту” від 1.07.2014 р. № 1556-VII передбачає застосування нового якісного підходу до освітніх послуг в суспільстві, особливо до діяльності ВНЗ, які повинні діяти згідно виданої ліцензії на провадження освітньої діяльності на певних рівнях вищої освіти, проводити наукову, науково-технічну, інноваційну та методичну діяльність, забезпечувати організацію освітнього процесу і здобуття особами вищої освіти, післядипломної освіти з урахуванням їхніх покликань, інтересів і здібностей, з урахуванням стандартів освітньої діяльності [1].

На сьогоднішній день держава організовує і контролює процес якісної підготовки випускників ВНЗ виконуючи процедури ліцензування діяльності та акредитації спеціальності за певним освітньо-кваліфікаційним рівнем відповідно до: «Постанови про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» [2], «Про внесення змін до Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах» та «Порядку ліцензування діяльності з надання освітніх послуг» [3].

Згідно із законодавчою базою:

– ліцензування – це державне визнання спроможності вищого навчального закладу розпочати діяльність, пов’язану із наданням освітніх послуг з певного напрямку за певним освітньо-кваліфікаційним рівнем, відповідно до вимог стандартів вищої освіти, а також до державних вимог щодо кадрового, науково-методичного та матеріально-технічного забезпечення;

– акредитація вищого навчального закладу – це державне визнання його статусу (рівня акредитації);

– акредитація освітньої програми – це оцінювання освітньої програми та/або освітньої діяльності вищого навчального закладу за цією програмою на предмет: відповідності стандарту вищої освіти; спроможності виконання вимог стандарту та досягнення заявлених у програмі результатів навчання.

Проте, як доводить міжнародна практика для підвищення якості освітньої діяльності ВНЗ доцільно застосовувати Європейські стандарти і рекомендації

(ESG) [4], в основу яких покладено сучасні принципи інноваційного освітнього процесу. Ці стандарти і рекомендації направлені на зовнішні та внутрішні системи забезпечення якості, шляхом виконання вимог Болонського процесу. Крім того, важливим елементом забезпечення якості освіти є впровадження принципів і підходів побудови систем управління якістю за вимогами міжнародних стандартів ISO 9000, зокрема ISO 9001:2015 [5]. Застосування даного стандарту забезпечує ефективне функціонування системи управління якістю ВНЗ. Його вимогами є постійне удосконалення та поліпшення освітніх процесів. Дотримання вимог стандарту ISO 9001:2015, зокрема розділів 4 «Середовище організації» та 6 «Планування», спрямоване на вирішення внутрішніх і зовнішніх питань діяльності ВНЗ, а саме на: підвищення якості підготовки випускників та надання освітніх послуг; підвищення іміджу ВНЗ, як серед вітчизняних так і зарубіжних абітурієнтів; впровадження постійного удосконалення системи управління та підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників для ефективної роботи діяльності ВНЗ на усіх рівнях; виявлення та прогнозування впливу ризиків на діяльність ВНЗ [6] та навчальний процес; забезпечення прозорості і публічності діяльності ВНЗ.

Отже, авторами доведено, що застосування законодавчої бази якості ВНЗ забезпечить: стабільну діяльність та якісний підхід до надання освітніх послуг; якісну підготовку компетентних, висококваліфікованих фахівців, з необхідними знаннями, уміннями, професійними навичками, що покращить їх конкурентоспроможність та затребуваність на ринку праці.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про вищу освіту» // Закон від 01.07.2014 № 1556-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
2. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015>.
3. Постанова Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах» та «Порядку ліцензування діяльності з надання освітніх послуг» (Із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 1187 від 30.12.2015) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/692-2013>.
4. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG) – К.: ТОВ «ЦС», 2015. – 32 с.
5. Международный стандарт ISO 9001:2015. Системы менеджмента качества. Требования.
6. Волівач А. П. Аналіз міжнародних стандартів ISO 9001: 2015 для застосування оцінки ризиків діяльності ВНЗ. / А.П. Волівач, Г.І. Хімичева // Качество, стандартизация, контроль: теория и практика: Материалы 16-й Международной научно-практической конференции, 20-23 сентября 2016 г., г. Одесса. – Киев: АТМ Украины, 2016. – с. 48 – 50.